

καταφάσκουσας τὸ παρόν, ὁντολογικῆς «Sachlichkeit», θάπρεπεν ἵσως ν' ἀποτελέσει τὸ θέμα μᾶς ἴδιαίτερης ἔρευνας. Στὸ ὑφος παρουσιάζεται χωρὶς ἄλλο μιὰ ἀναντίρρητη συμφωνία.

21. X. 1929

HEINZ LUEDECKE (Berlin)

ΟΜΙΛΙΕΣ ΣΕ ΦΙΛΟΥΣ ΚΙ' ΑΓΝΩΣΤΟΥΣ

Ἄπὸ καιρὸν πῶς ἥθελα νὰ συνθέσω ἕνα πίνακα μὲ λόγια, καὶ νὰ παρουσιάσω ἔτσι γυμνὴ κι' ἔτσι πανώραι, ὅπως τὴν νοιώθω τώρα, τὴν ἀθώα, τὴν ἀνεκλάλητη, τὴν ἀνερεύνητη, τὴν μουσικὴ μορφή σου. Μὲ τὸν αὐλὸν τοῦ Κυρίου — μὲ τὸν αὐλὸν τῆς Ἀγάπης — θὰ ὑμνήσω κι' ἐγὼ μὲ τὴ σειρά μου, δπως καὶ τόσοι ἄλλοι ἀξιώτεροι μου τὴ θεϊκὴ παρουσία σου.

— Δροσιὰ τῆς ζωῆς, αἰώνιο ὄνειρο, ἄρωμα τοῦ κόσμου, παιδὶ τῶν ἀτελεύτητων λογισμῶν μας — ποιὸς δὲ θάθελε νὰ μείνει ἔως τὸ τέλος τοῦ γήϊνου δρόμου του, σᾶν καὶ σένα !, σᾶν καὶ σένα ! Στὰ μεγάλα κι' ἔξυπνα μάτια σου καθορεπτίζεται ἄγνως ὁ κόσμος : ὁ δόλος δὲν ἐγνώρισε τὴν πόρτα σου, μηδὲ τὸ ψέμμα κτύπησε τὰ παράθυρά σου. Αὐτά, μένουν κλειστὰ γιὰ τέτοια τέρατα. Αὐτά, βλέπουν αἰώνια πέρι πρὸς τὴ θάλασσα, πρὸς τὴ θάλασσα τοῦ ὄνειρου καὶ τῆς φαιτασίας, πρὸς τὴ θάλασσα τοῦ ἀνέκφραστου, πρὸς τὴ θάλασσα τῆς αἰώνιοτητας !

Τὸ παιχνίδι, ἡ πιὸ ἀθώα ἐργασία, εἶνε ἡ μόνη ἀπασχόλησή σου — ἄχ ! γιατὶ νὰ μὴ μποροῦμε ὅμοια μὲ σένα νὰ ζοῦμε κι' ἐμεῖς ; Σιγὰ σιγά, μέρα μὲ τὴ μέρα, ἔνπναίει ὁ κόσμος μέσα σου — κι' αὐτὸς εἶναι τὸ μόνο ἔγκλημά σου ! Ἀνεπανόρθωτα σὲ καταστρέψει, σὲ μεταβάλλει σοῦ φουφάει τὴ δροσιά, τὸ μοναδικό σου δῶρο, τὴν ἀπλότητα. Τὰ περίεργα μάτια σου, ὅλα θέλουν νὰ τὰ μάθουν — νὰ ! ποιὸ εἶνε τὸ ἀμάρτημά σου ! Δὲν ἀρκεῖσαι νὰ θαυμάζεις ; Γιατὶ ; Γιατὶ ; Τὶ θέλεις νὰ τὰ γνωρίσεις, ἐνῶ ὅλα ἔσù τὰ ξέρεις — μιᾶς καὶ τὰ φέρνεις μέσα σου, μιᾶς κι' ἔρχεσαι ἀπ' ἀπευθείας ἀπ' τὸ Θεό, μιᾶς κι' ἔχεις τὴν λατρεία, μιᾶς καὶ τὰ θαυμάζεις ;

Παῖςε, ἀμέριμνο, μὲ τὸν ἀφρὸν τῆς θάλασσας, τὸν ἀσύλληπτο, μὲ τὴν ἄμμο, μὲ τὴ γαλάζιαν ἀχιβάδαι σου, ἐδῶ, στὸ φόδινο ἀκρογιάλι ποὺ σὲ φέραν οἱ γονεῖς — ἡ Μοίρα κι' ἔνας "Ἐρως — κι' ἀγνόει τὴν παραφορά τοῦ κόσμου τούτου. Ὁ κόσμος! Τὶ σὲ μέλλει γιὰ τὸν κόσμο; Μὴ τόνε γνωρίσεις. Εἶνε κακός, ἀφόρητα κακός. Δὲ φταίει! Τὸ χοῆμα, ἡ σκληρή του ἔγγνοια, τὸν κάνει τέτοιον· ἔνα κτῆνος. Πῶς θάθελε κι' αὐτὸς νὰ ἔμενε ἔως τὸ τέομι τοῦ γήϊνου δρόμου του, σᾶν καὶ σένα! σᾶν καὶ σένα!

"Ἐνα μὲ τὴν ἀνέναη μουσικὴ τοῦ μεγάλου κόσμου ποὺ εἴσαι, κοίμιζε τὰ δνειρά σου, καὶ ἀναπαύου στὶς σκιές τῶν παραμυθιῶν. Πόσο ἀνόητοι εἴμαστε κοντά σου! Τὶ ξέρουμε ἔμεις οἱ μεγάλοι νὰ σοῦ ποῦμε; «Λέξεις», «λέξεις», «λέξεις», εἴπε δι μεγάλος ἀνθρώπος καὶ ποιητὴς τῆς ζωῆς. Ἐνῶ ἔσνε εἴσαι κάτι πολὺ περισσότερο! Είσαι ἡ δροσιὰ ποὺ ἀνασταίνει, ἡ φεγγαρίσια δροσιὰ στὶς ἀγιασμένες νύχτες! Μὴ καταστρέψεις τὸ μόνο ποὺ ἀξίζει, ἐδῶ στὸ μαῦρο κόσμο!

"Ἐνα μὲ τὸ λαμπερὸ ἀστέρι τῆς αὐγῆς, ἔνα μὲ τὴ φωνὴ τὴ δροσερὴ τοῦ δάσους, ἔνα μὲ τὴ δροσιὰ τοῦ ἄλικου φόδου, ἔνα μὲ τὴ δροσιὰ τῆς ἀνοιξῆς, ἔνα μὲ τὴ γαλάζια ὁμορφιὰ τοῦ Ἀπριλιάτικου οὐρανοῦ — σὲ φέρων πάντα μέσ' στὸ νοῦ μου, σὲ λατρεύω, σὲ ἀποθεώνω, παιδί, ἀρωματὸν κόσμου τούτου ι Δακρύζω, κάθε ποὺ θὰ βρῶ τὰ βήματά σου — ἄχ! τὶ δὲν μοῦ θυμίζεις; Φαιδρὰ τριανταφυλλένια σύννεφα μέσ' στὸν οὐρανό σου. Είμαι δ ἀφωνος προσκυνητής του.

Τὶ είνε οἱ σκέψεις τοῦ σοφοῦ, οἱ γιομάτες κακία κι' ἔγωγισμό, ἡ μεγαλοστομία τοῦ μορφωμένου, ἡ ἀλήθεια τοῦ δασκάλου, ἡ οητορεία τοῦ πολιτικοῦ, ἡ κούφια δράση τοῦ ἐμπόρου, τὰ σχέδια τοῦ μάταιου ἀνθρώπου, μπρὸς στὴ δικῆ σου δροσερότητα, μπρὸς στὴ δικῆ σου φύση; Ἐπέστρεψε διαρκῶς στὴν πρώτη σου φωνή: διατήρει τὴν ἀγνότητα τῆς παιδικότητάς σου. Μὴν ἀκοῦς τὰ πλάνα λόγια. Χρυσὸς είνε τὸ βασίλειό σου, δμοια μ' ἔκεινο τὸ ἀτί μητο, τοῦ ποιητῆ.

Μαζὶ δένεται ἔνα σύνολο τόσο ἐκφραστικὸ καὶ τόσο τέλειο, ποὺ ἔμεις οἱ ταπεινοὶ κι' ἀνόητοι ἐργάτες γονατίζουμε καὶ ἀποροῦμε μπρός του.

Τὶ ξέρουμε πιὰ ἔμεις: ἀπὸ δνειρα καὶ φαντασίες, ἀπὸ εἰκόνες μαγευτικές; Τὸ δικό σου μέτωπο τὸ φωτίζει αἰ-

ώνια αυγή ! Απάνωθέ του λάμπει τὸ παρθένο, τὸ μενε-
ξεδένιο φῶς ! Δὲν τὸ βαραίνει ἡ σκέψη, ἡ δολοφόνα σκέ-
ψη τῆς ζωῆς ! Κακοῦργοι ἐμεῖς, ἐσβύσαμε μὲ τὴ δειλὴ τὴ
σκέψη τὴν ἔξαγνιστική του λάμψη Κι' ἔτσι, παράφρονες
καὶ σὰν ζητιάνοι ἀπομείναμε στὸν ἀφώτιστο δρόμο κυ-
νηγώντας στὰ χαμένα.

Σᾶν τὶ μπορεῖ νὰ βροῦμε αὐτοῦ, ἂν ὅχι σκιές, μισὰ λό-
για, λόγια σκληρὰ καὶ τιποτένια, λόγια χωρὶς οἰκτειόμο ;
Ἐνῶ ἐσύ, ἀκέριο καθὼς εἴσαι, ζεῖς γαλήνιο κι' εὐτυχισμένο,
μέσ' στὴ φαντασία, στὸ πλούσιο βασίλειό της, κάτ' ἀπὸ τὴ
γόνιμη κι' ἀγνιστικὴ σκιὰ τῆς μαγικῆς Νεράϊδας ! Η φαν-
τασία βασιλεύει στὴ οιγηλὴ ψυχή σου φλογίζοντας τὸ ἀπα-
λό σου στῆθος. Η φλόγα της ὠραΐζει τὶς μέρες σου —
ποιὸς δὲ θάθελε νᾶνε κοντά σου ;

Ζεῖς μέσ' στὸ παραμύθι, στὴν ἄληθεια — νά ! ἡ εὐ-
τυχία σου. Ἐνῶ ἐμεῖς, μὲ τὴ λογικὴ (πὲς διαστροφὴ) στὸ
βιούρκο καὶ στὴν ἀποβλάκωση Εἴμαστε τὸ ψέμμα, ἡ δια-
στροφή, ἡ κινία, τὸ γήϊνο πάθος, τὸ βλοσυρὸ καὶ ὑπουλο
ζῶο· κι' ἐσὺ τὸ ὄνειρο, τὸ ἀρωμα, τὸ ἀσύληπτο χρῶμα τ'
οὐρανοῦ, ἡ ἀρμονία, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ φλόγα. Σᾶν καὶ
δαῦτηνε, στὰ φαιδρὰ ὁράματά σου, λυώνεις τὸ θλιμμένο
κόσμο — κι' ἀπ' τὴ στάχτη του βγάζεις τὸ παραμύθι ποὺ
γοητεύει τὶς πικρὲς ψυχές ! . . .

Ἐνα μὲ τὴν ἔξωτικὴ φωνὴ τοῦ πουλιοῦ ποῦ ζεῖ μέσ'
στὰ παρθένα δάση, ἔνα μὲ τὴ φωνὴ τὴ μυστικὴ τοῦ δά-
σους, μὲ τὸ σιγαληνὸ μουρμουρίσμα τοῦ δάσους, ποὺ ἐστέ-
γασε γιὰ αἰώνες τὸν πρῶτον ἄνθρωπο, τὸν κοινὸ πατέρα
μας — σὲ νοιώθω πάντα, καὶ σ' ἀκούω, παιδί, δροσιὰ τῆς
ζωῆς, αἰώνιο ὄνειρο, ἀρωματικῶν ἐφήμερων λογισμῶν μας !

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΔΡΙΒΑΣ